
Alle tijd van de wereld

101 MUSEUMUITJES
VOOR LEUKE MENSEN

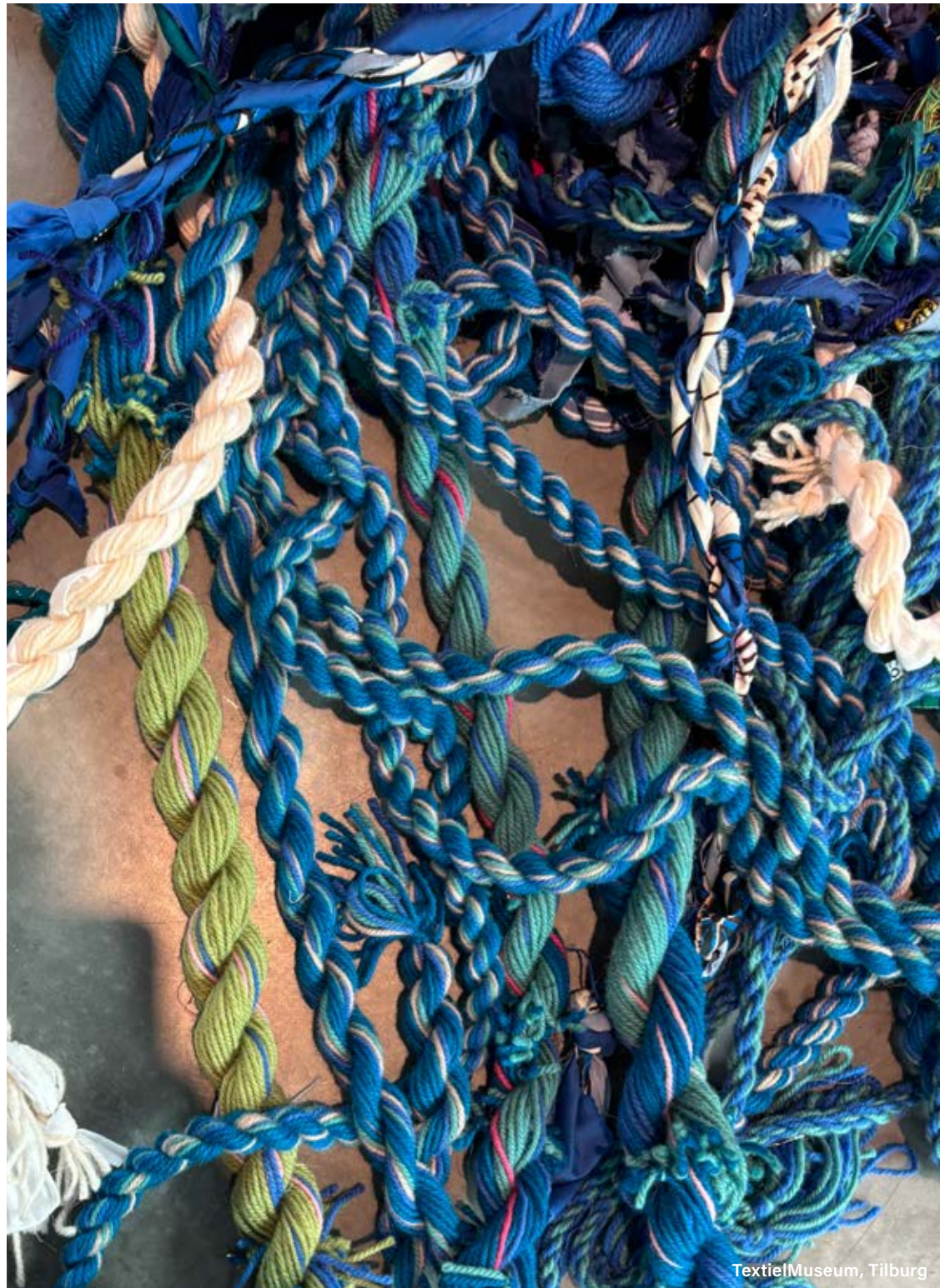

Loket, Schiedam

Stedelijk Museum Breda, Breda

TextielMuseum, Tilburg

ARTIS-Micropia, Amsterdam

Skyspace, James Turrell, Museum Voorlinden, Wassenaar

VOORWOORD

Pak aan: 101 museumuitjes voor leuke mensen

Na ons vorige boek *Alle tijd van de wereld – 101 uitstapjes voor drukke mensen* bleef het kriebelen. We hadden nog zoveel meer tips om te delen. Daarom is er nu dit boek met 101 museumuitstapjes. Want Nederland zit bomvol boeiende musea die ongelofelijk leuk zijn en je hopelijk net dat zetje geven om weer eens te gaan. Een museumbezoek is precies zo'n uitje waar je met weinig moeite veel uit haalt: ontspanning, inspiratie, verdieping en plezier.

We willen laten zien hoe leuk, gevarieerd en verrassend het museumlandschap in Nederland is. We nemen je in 101 uitstapjes mee naar musea in het hele land. Bij elk uitstapje vind je een kort verhaaltje over het museum en waarom je er vandaag nog heen zou willen. Aangevuld met extra tips als een wandeling, koffieplek of bezienswaardigheid in de buurt. Zo maak je van een museumbezoek makkelijk een compleet dagje uit.

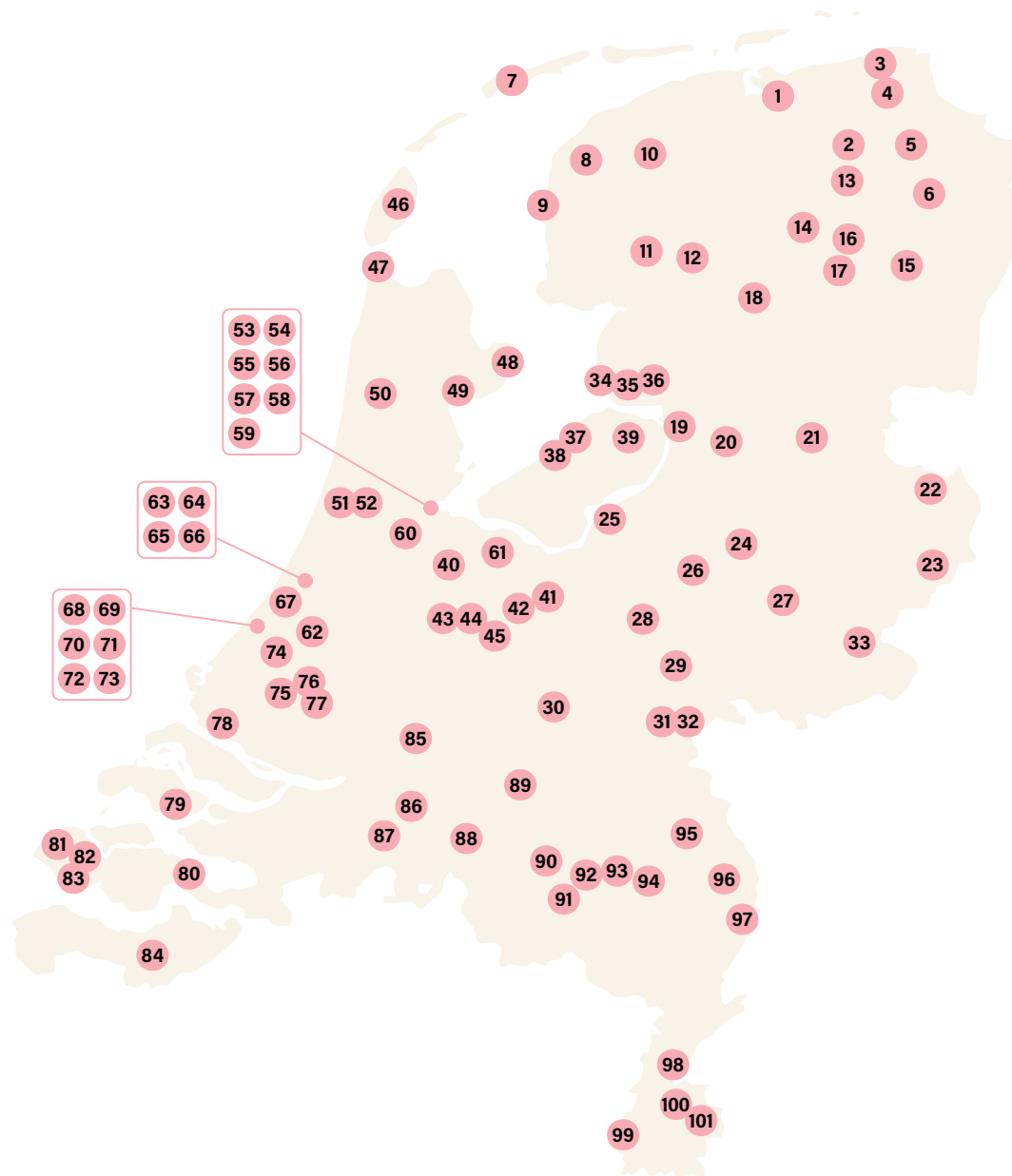
Hoe werkt dit boek?

We hebben het bewust niet volgestopt met adressen, openingstijden en tentoonstellingsschema's. Die veranderen vaak en kun je het beste kort van tevoren checken op de website van het museum. Op de volgende pagina's vind je een handige kaart, met de plaatsnamen ingedeeld per provincie, in de index vind je alle musea van A tot Z en alle extra tips. In die index kom je ook de afkortingen MK en VL tegen. Die staan voor Museumkaart en VriendenLoterij-kaart. Daarmee heb je vaak gratis entree of een flinke korting.

Zie dit boek als een uitnodiging. Sla het open, vouw hoekjes om, zet kruisjes bij wat je aanspreekt en belooft jezelf of elkaar dat er dit jaar écht een paar museumdagen in je agenda komen. We hopen dat deze 101 museumuitstapjes je inspireren en je weer even het gevoel geven dat je alle tijd van de wereld hebt.

Veel kijk- en ontdekplezier,
Anouschka, Maaike & Suzan

Inhoud

GRONINGEN

1	Zoutkamp, Houwerzijl, Leens	13
2	Groningen	15
3	Uithuizen, Warffum, Wehe-Den Hoorn	17
4	Westeremden	19
5	Slochteren	21
6	Veendam	23

FRIESLAND

7	Terschelling	25
8	Franeker	27
9	Kornwerderzand, Workum	29
10	Leeuwarden	31
11	Joure	33
12	Oranjewoud, Mildam	35

DRENTH

13	Eelde	37
14	Veenhuizen	39
15	Borger, Diever	41
16	Assen	43
17	Hooghalen, Orvelte	45
18	Vledder	47

Groninger Museum, Groningen

Rijksmuseum Twente, Enschede

OVERIJSEL

19	Kampen	49
20	Zwolle	51
21	Ommen	53
22	Ootmarsum	55
23	Enschede	57
24	Deventer	59

GELDERLAND

25	Harderwijk	61
26	Apeldoorn	63
27	Gorssel, Ruurlo	65
28	Otterlo	67
29	Arnhem	69
30	Tiel	71
31	Nijmegen	73
32	Nijmegen	75
33	Groenlo	77

FLEVOLAND

34	Urk	79
35	Nagele	81
36	Schokland	83
37	Lelystad	85
38	Lelystad	87
39	Dronten	89

UTRECHT

40	Vreeland	91
41	Amersfoort	93
42	Soest (Soesterberg)	95
43	Utrecht	97
44	Utrecht	99
45	Bunnik	101

NOORD-HOLLAND

46	Texel	103
47	Den Helder	105
48	Enkhuizen	107
49	Hoorn	109
50	Alkmaar	111
51	Haarlem	113
52	Haarlem	115
53	Amsterdam	117
54	Amsterdam	119
55	Amsterdam	121
56	Amsterdam	123
57	Amsterdam	125
58	Amsterdam	127
59	Amsterdam	129
60	Amstelveen	131
61	Laren	133

ZUID-HOLLAND

62	Zoetermeer	135
63	Leiden	137
64	Leiden	139
65	Leiden	141
66	Oegstgeest	143
67	Wassenaar	145
68	Scheveningen	147
69	Den Haag	149
70	Den Haag	151
71	Den Haag	153
72	Den Haag	155
73	Den Haag	157
74	Delft	159
75	Schiedam	161
76	Rotterdam	163
77	Rotterdam	165
78	Hellevoetsluis	167

ARTIS-Micropia, Amsterdam

ZEELAND

79	Ouwerkerk	169
80	Yerseke	171
81	Domburg	173
82	Middelburg	175
83	Vlissingen	177
84	Axel en Terneuzen	179

NOORD-BRABANT

85	Werkendam	181
86	Oosterhout	183
87	Breda	185
88	Tilburg	187
89	Den Bosch	189
90	Best	191
91	Eindhoven	193
92	Nuenen	195
93	Helmond	197
94	Deurne	199
95	Overloon	201

Worm in a Water Glass, Vivian Suter, Vleeshal, Middelburg

Noord-Brabants museum, Den Bosch

LIMBURG

96	Melderslo, Horst	203
97	Venlo	205
98	Sittard	207
99	Maastricht	209
100	Hoensbroek	211
101	Heerlen	213

Index	215
Wie maakten dit boek?	221
Colofon	224

Uitwaaien met een vleugje cultuur

Nationaal Park Lauwersmeer

Zoutkamp is de toegangspoort tot het Nationaal Park Lauwersmeer, geliefd bij fietsers, wandelaars en vogelaars. Het vogelparadijs ligt op de grens van Friesland en Groningen. Kies een route, spring op de fiets, trek je wandelschoenen aan of huur een bootje en ontdek het park vanaf het water. Geniet van de vergezichten, de ruige natuur en het omringende water en wie weet spot je een paar zeehonden.
np-lauwersmeer.nl

Visserijroute Zoutkamp

Vanaf het Visserijmuseum is een leuke wandelroute van 6 km uitgestippeld. Je loopt langs verschillende visserij-gerelateerde historische punten in en om Zoutkamp. Je eindigt weer bij het Visserijmuseum, waar genoeg plekjes in de buurt te vinden zijn om van een vers visje te genieten.
visitgroningen.nl

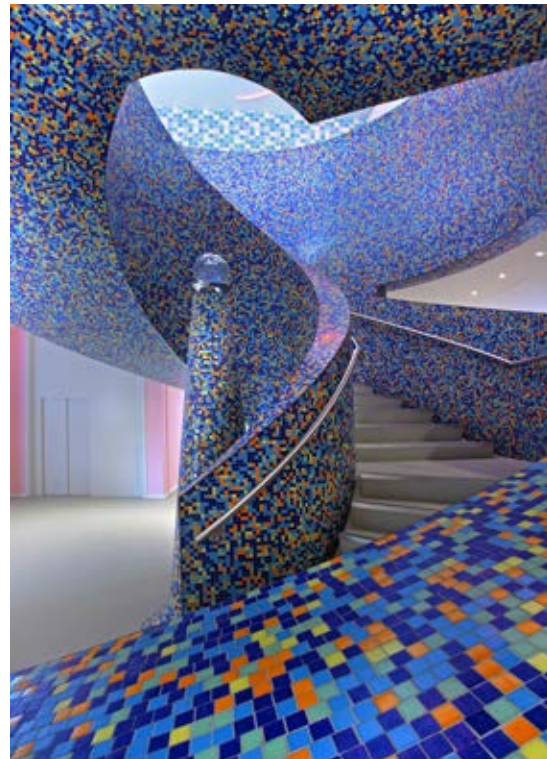
In het noorden van de provincie Groningen vind je Zoutkamp: een prachtig karakteristiek vissersdorpje aan het Reitdiep. De sfeervolle haven, de pakhuizen en de vissersschepen herinneren aan de tijd dat Zoutkamp een belangrijke zeehaven was. Tussen de gekleurde huisjes aan de haven ligt het **Visserijmuseum**. Hier krijg je inzicht in de veranderingen die de aanleg van de Afsluitdijk en later het Lauwersmeer voor het dorp hebben betekend. Het museum laat zien hoe de lokale gemeenschap zich heeft aangepast aan het verliezen van de directe verbinding met de zee. Ook krijg je inzicht in alle vormen van visserij en het leven van de vroegere vissers en hun gezinnen. Kleinschalig en intiem. Alleen open in de zomermaanden, dus check de website.

Museum De Theefabriek vind je in Houwerzijl, vlakbij Zoutkamp. In een historische 19e-eeuwse theefabriek, waar vroeger thee werd gemengd, verpakt en verhandeld, leer je van alles over thee en (inter)nationale thee-handel. In de theeschenkerij en winkel vind je honderden soorten thee. In de winter zijn de openingstijden beperkt.

Ook niet ver van Zoutkamp ligt het dorpje Leens. Een prachtige plek met akkers, oude bomen, stroompjes, wierden én schitterende borgen zoals **Landgoed Borg Verhildersum**. Bewonder de prachtige borg en wandel door 32 hectare groene geschiedenis. Hier leer je alles over het Hoogeland in de 19e eeuw. In het Schathoes geniet je van een hapje en een drankje. Alleen open in de zomermaanden.

Mendini, Groninger Museum

Museumhoppen in de Martinistad

Forum Groningen

Het mooiste uitzicht van Groningen? Dat is niet vanaf de welbekende Martinitorren, maar vanaf het Forum. Met zijn opvallend strakke lijnen en vele roltrappen torent het Forum boven de stad uit. Hier komen kennis en cultuur samen: je vindt er een informatiepunt, een bibliotheek, een bioscoop, een cafeetje, expositieruimtes, het museum Storyworld én een prachtig dakterras met uitzicht op de Martinitorren. Op een heldere dag zie je zelfs Schiermonnikoog in de verte liggen.
forum.nl

Kunst in de stad

Onder het motto 'Brenge kunst dichterbij de mens' organiseert Kunstpunt Groningen exposities, evenementen en audiotours. Zo zijn er maar liefst 450 kunstwerken in de openbare ruimte van de stad te vinden. Aanrader is de *urban biketour* langs diverse lichtkunstwerken. Ook leuk: de kunstroute over het water.
kunstpuntgroningen.nl

De grootste trekpleister van de stad Groningen – naast de Martinitorren – is het meer dan 150 jaar oude **Groninger Museum**. Het nam ruim 30 jaar geleden zijn intrek in een opvallend gebouw, een ontwerp van Alessandro Mendini, in samenwerking met Michele De Lucchi, Philippe Starck en Coop Himmelb(l)au. Op een paar minuten loopafstand van het station vind je hier een uitgebreide collectie hedendaagse kunst, postmodernistisch design, mode en fotografie. Maar ook allerlei historische objecten die de geschiedenis van de stad en de provincie Groningen weergeven, en een enorme verzameling schilderijen van de Groninger kunstenaarsvereniging De Ploeg.

Maar de jongste stad van Nederland (wat betreft de gemiddelde leeftijd van de inwoners) huisvest toevallig ook een van de jongste musea van het land: **Storyworld**. Op de zesde verdieping van het Forum draait alles om strips, games en animaties. Van Loekie, de leeuw van de reclame, tot originele tekeningen uit *The Lion King* en *Aladdin*: je wordt meegenomen van het oorspronkelijke idee naar het uiteindelijke verhaal. In de 3D-zoötroop, de enige in Nederland, lijken de animaties tot leven te komen.

Het **Universiteitsmuseum** beheert de collectie van de Rijksuniversiteit Groningen. Een klein museum midden in het centrum van de stad. Uiteenlopende objecten uit de geschiedenis van de universiteit en de wetenschap worden hier tentoongesteld, zoals oude wetenschappelijke instrumenten, skeletten en proefopstellingen. Ook krijg je inzicht in diverse wetenschappelijke onderzoeken.

Landgoed en museum Fraeylemaborg

Museum Stoomgemaal Winschoten

Dit museum is beperkt open (in principe op woensdagochtend en elke eerste zaterdag van de maand) maar zeker de moeite waard. Het museum, gevestigd in een voormalig stoomgemaal, geeft inzicht in de geschiedenis van de waterbouw en het belang van afwatering in de regio. Het is gratis toegankelijk maar een bijdrage is uiteraard welkom.

stoom-groningen.nl

Bistro de Eetkamer

Voor een bijzonder gezellig etentje in een intieme setting rij je door naar Bistro de Eetkamer in Loppersum. De Franse kaart is klein en overzichtelijk, maar dat maakt de keuze er zeker niet makkelijker op want alles is even lekker. In hetzelfde pand zit l'Hopster Dorpsbrouwerij, een aanrader voor een lekker biertje met een borrelplank.

de-eetkamer.nl
loppesheim.nl

De **Fraeylemaborg** in Slochteren is een schitterende borg, omgeven door een landgoed van ruim 23 hectare. De borg geeft een indruk van het leven van de Groningse adel en het bijbehorende personeel in de 20e eeuw. Je dwaalt er door prachtig ingerichte stijlkamers, van de kelder tot de zolder. Antiek meubilair, Chinees en Japans porselein, familieportretten, een prachtig beschilderd plafond, kunst en kitsch: er is veel te zien. Met behulp van de Fraeylemaborg app en de *audio guide* kom je er alles over te weten. Voor kinderen zijn er allerlei leuke activiteiten, zoals dierenbingo en een speurtocht door de borg.

Maar ook buiten de borg is het heerlijk. Het enorme landgoed is aangelegd in een typisch Engelse stijl met Frans barokke elementen. Het park is bijna het hele jaar vrij toegankelijk voor wandelaars. Naast heerlijk dwarrelen en rondrennen zijn er leuke extraatjes te vinden voor kinderen, zoals het kabouterpad en het blotevoetenpad. Ook honden zijn welkom, mits aangelijnd.

Door het jaar heen vinden er diverse evenementen plaats, zoals de Tuin- en Lifestyle Fair en de Kunstmarkt, naast wisselende exposities, speciale rondleidingen en lezingen. Restaurant de Boerderij, gevestigd in het schathuis, is de aangewezen plek voor een hapje en een drankje. Bij het Grand Café kun je lunchen op het grasveld of gezellig binnen. Hier kun je ook terecht voor huisgemaakte taart met een kopje koffie of een borrel met hapjes. In de Heerenkamer kun je genieten van een high tea of een uitgebreid diner.

Hunebedden, groot en klein

De Weme

Voor een kopje koffie, een lekkere lunch, een aangeklede borrel of een uitgebreide maaltijd is de Weme in Borger een aanrader. Binnen is het sfeervol, maar ook het ruime terras is een fijne plek.

deweme.nl

OERMuseum Diever

Kleinschalig en bijzonder gezellig museum aan de Brink in Diever. Het geeft inzicht in de prehistorie, van de laatste ijstijd tot de brons- en ijzertijd. Voor kinderen is er van alles te doen, van graan malen tot een hunebed bouwen. Check de website voor de openingstijden.

oermuseum.nl

Shakespeare Theater Diever

Ben je in de zomer in Diever, bekijk dan vooral het programma van het openlucht Shakespeare Theater voor unieke voorstellingen in een bosrijke omgeving.

shakespearetheaterdiever.nl

In Drenthe bevinden zich vrijwel alle hunebedden die Nederland rijk is, 53 om precies te zijn. De twee andere liggen in Groningen. Het **Hunebedcentrum** is hét startpunt om ze te ontdekken. Een klein museum waar je alles leert over hunebedden, de prehistorie van Nederland en specifiek over het leven van de eerste boeren in Drenthe. Voor zowel kinderen als volwassenen is het leuk en informatief opgezet. Binnen zijn er veel interactieve elementen, buiten wandel je door de oertuin met de nagebouwde prehistorische boerderijen.

Direct naast het centrum ligt Hunebed D27, het grootste hunebed van Nederland. Ook zonder bezoek aan het centrum is deze te bewonderen. Smaakt dit naar meer? De N34 in Drenthe wordt ook wel de Hunebed Highway genoemd. De weg loopt van Zuidlaren tot Coevorden en volgt grotendeels de oude route zoals die al duizenden jaren wordt gebruikt. Langs deze route liggen bijna 50 hunebedden, grafheuvels en diverse andere archeologische vindplaatsen.

De Hunebed Highway wordt ook wel gezien als de ruggengraat van het Drentse prehistorische landschap. Het is geen gewone snelweg, waar je overheen raast om van A naar B te komen, maar een culturele en landschappelijke route die verleden en heden op een prachtige manier met elkaar verbindt. Stap in de auto, spring op de fiets of trek je wandelschoenen aan en dompel je onder in het landschap van de steentijd. Bij het Hunebedcentrum kun je informatie krijgen, of download de Hunebed Highway app voor de route en alle achtergrondinformatie.

Met je hoofd in de wolk in Zwolle

Sinterklaasmuseum

Verscholen in een kelder onder een historisch pand in de Zwolse binnenstad vind je dit sympathieke museum. Een knusse plek vol oude prenten, speelgoed, verpakkingen, foto's, snoepgoed, boeken, kostuums en nog veel meer rondom Sint en Piet. Je ziet hoe het feest door de jaren heen veranderde en hoeveel nostalgie er in al die plaatjes en spullen zit. Een leuk frivolous zijstapje tijdens een dagje uit.

sinterklaasmuseum.nl

Landgoed Anningahof

Even buiten Zwolle ligt Beeldenpark Landgoed Anningahof, waar hedendaagse beeldhouwkunst en landschap prachtig samenkomen. In de tuinen en weilanden verspreid over het landgoed staan tientallen grote en kleinere sculpturen van Nederlandse kunstenaars. Het park combineert grote, indrukwekkende sculpturen met bomen, vijvers en wilde bloemen, waardoor je echt even in een andere wereld bent.

anningahof.nl

Museum de Fundatie is zo'n museum dat je al vóór binnenkomst nieuwsgierig maakt. Aan de stadsgracht van Zwolle staat het statige, neoclassicistische voormalige Paleis van Justitie uit 1838. Daarbovenop prijkt een spectaculaire, ellipsvormige dakopbouw, de 'Wolk', die een spannend contrast vormt met de klassieke onderbouw. De Wolk is bekleed met 55.000 unieke, gemêleerde wit-blauwe keramische tegels van Koninklijke Tichelaar uit Makkum, wat zorgt voor een bijzondere textuur en kleur.

Eenmaal binnen wandel je door de voormalige rechtszalen langs een afwisselende collectie van meer dan 11.000 objecten, bestaande uit oude, moderne en hedendaagse kunst, kunstnijverheid, niet-westerse kunst en een kleine collectie etnografica. Je komt grote namen tegen als Van Gogh, Mondriaan en Appel, maar ook verrassende werken van minder bekende kunstenaars. De audiotour door het museum en kleine verdiepende verhalen bij de werken helpen je om net wat anders te kijken en meer te zien. Via een glazen gang en een trap kom je boven in de wolk, waar je vanuit het grote ovale raam, ook wel 'het oog' genoemd, een panoramisch uitzicht over Zwolle hebt.

In het museum is ook De Studio, een creatieve plek waar je zelf aan de slag kunt met vorm, kleur en materiaal. Dat maakt de Fundatie niet alleen een kijkmuseum, maar een plek waar je lekker kunt doen. De combinatie van een historisch paleis, de futuristische Wolk op het dak en de interessante, diverse collectie maakt dit museum absoluut de moeite waard.

Tussen Noordzee en Waddenzee

Kunst- en Natuurproject De Nollen

Het project is het levenswerk van beeldend kunstenaar R.W. van de Wint. Hij begon vanaf 1980 in duingebied De Nollen te werken aan een wereld waarin kunst, landschap, licht, kleur en ervaring een organisch geheel vormen. Bezoeken kan alleen met een gids: ervaren is snappen. projectdenollen.nl

Fort Kijkduin en Atlantikwall Centrum

Het verdedigingsfort werd in 1811, in opdracht van Napoleon Bonaparte gebouwd. Loop door de ondergrondse tunnels en leer alles over de Nederlandse militaire geschiedenis. Bij het Noordzeeaquarium loop je door een 15-meter lange onderwatertunnel waarbij je haaien, roggen en andere dieren kunt spotten. Bezoek ook meteen het nabijgelegen Atlantikwall Centrum met een speciale combiticket. fortkijkduin.nl
atlantikwallcentrum.nl

De oude Rijkswerf Willemsoord in Den Helder, wat vroeger de scheeps- en onderhoudswerf voor de Koninklijke Marine was, is prachtig gerestaureerd onder de naam **Museumhaven Willemsoord**. Hier liggen tientallen varende museumschepen te pronken, met als blikvanger lichtschip Texel nr. 10. Het schip is geopend voor publiek, de openingstijden zijn te vinden op de website van de Museumhaven. Bij Infocentrum Willemsoord kun je je aanmelden voor een historische rondleiding over de voormalige Rijkswerf. Deze duurt ongeveer twee uur en is echt de moeite waard. In en om de haven zit verder een gevarieerd aanbod aan (nautische) winkels, horeca, een bioscoop en vooral twee bijzondere musea.

Het **Marinemuseum**, een maritiem en militair museum, is gericht op alles wat met de Koninklijke Marine te maken heeft. Het is bijzonder interessant, voor alle leeftijden, om te zien hoe de Nederlandse marine zich ontwikkeld heeft. Er is levensecht materieel te zien, uniformen, wapens, interactieve tentoonstellingen, schepen en zelfs een mijnenveger en een onderzeeër.

In het **Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers** leer je alles over de redders op zee door de tijden heen. Zo leer je over de verschillende methodes en de apparatuur die gebruikt werden om schipbreukelingen en drenkelingen te redden, de methodes die tegenwoordig toegepast worden en de mensen die dit werk deden en doen. In de interactieve tentoonstellingen zie je wat er komt kijken bij een reddingsactie, je leert navigeren, noodsignalen verzenden en nautische knopen leggen. Leuk voor groot en klein.

Wereldstad: koloniale sporen, migratie, identiteit

Dappermarkt

Pak tussen het Suriname Museum en Wereldmuseum even de Dappermarkt mee. Het is een wereldkaart in kraamvorm: kruiden, vis, fruit, stoffen. Koop iets kleins en eet het onderweg op; vanaf de markt loop je zo richting het Oosterpark. dappermarkt.nl

Oosterpark

Loop daarna het Oosterpark in, precies naast Wereldmuseum. Neem een bankje onder de bomen en laat alles wat je net zag even landen. Spreek af: ieder kiest één object of zin die bleef haken en vertelt waarom. Kijk ook even naar straatnamen en gevels: hier stapelen verhalen zich op. iamsterdam.com

Pension Homeland

Eindig aan het water op het Marineterrein bij Pension Homeland: restaurant en bar met uitzicht over het Oosterdok. Het terrein is een groene, ommuurde oude marinebasis midden in de stad. Wandel erheen via de Oostelijke Eilanden en het Entrepotdok. pensionhomeland.com

Wie Amsterdam alleen ziet als grachten en gevels, mist veel: dit is óók een stad van wereldgeschiedenissen. Voor een scherp beeld van hoe handel, migratie en macht doorwerken tot vandaag, combineer je twee musea in Oost met een derde aan het water.

Begin bij het **Suriname Museum**, het museum van Vereniging Ons Suriname. Sinds 2025 vertelt het de gedeelde geschiedenis van Suriname en Nederland: van inheemse samenlevingen en koloniale overheersing tot slavernij, marrongemeenschappen en verschillende migratiegolven (onder andere Chinees, Javaans en Hindoestaans). Je ziet hoe grote systemen landen in familieverhalen, taal, muziek en alledaagse keuzes.

Ga daarna naar **Wereldmuseum Amsterdam**, de naam die het Tropenmuseum sinds 2023 weer gebruikt. Dit museum kijkt naar cultuur als iets dat voortdurend beweegt: objecten reizen, betekenissen schuiven, en de vraag 'wie vertelt dit?' wordt expliciet gesteld. Verwacht context en kritische kaders rond representatie, identiteit en dekolonisatie.

De derde stop is het **Het Scheepvaartmuseum**. Hier zie je hoe de maritieme blik van Nederland samenhangt met expansie, handelsroutes en de Atlantische wereld. In de presentaties wordt ook aandacht besteed aan de rol van slavernij binnen die geschiedenis. Samen vormen deze drie plekken één route door Amsterdam als wereldstad: concreet, gelaagd en precies genoeg om erover door te praten.

Verrassend Voorlinden

Piet Oudolftuin bij Voorlinden

Stilte op sokken-uur

Wil je Voorlinden in totale rust? Boek het Stilte op sokken-uur: op zaterdagochtend en zondagochtend ga je tussen 10 en 11 uur naar binnen met een speciaal ticket. Schoenen in de locker, telefoon stil en praten doe je later. Daarna mag je blijven.
voorlinden.nl

Beeldentuin Clingenbosch

Vlakbij ligt Clingenbosch: een beeldentuin van 25 hectare waar sculpturen tussen bomen en gras opduiken. Je wandelt van werk naar werk, zonder routeplicht. Fijn als je na binnenkunst nog buitenkunst wilt, met tijd en ruimte.
voorlinden.nl

Meijendel en Wassenaarse Slag

Nog een frisse tegenhanger: de duinen van Meijendel. Vanaf de Wassenaarse Slag loop je zo het zand op of het duinpad in. Na al dat kijken is uitwaaien ineens onderdeel van de ervaring.
zuidhollandslandschap.nl

Museum Voorlinden ken je vaak al vóór je er bent geweest: van foto's op sociale media met dat 'zwembad' waar je onderdoor loopt, of de kamer met een vierkant stukje lucht. Maar in het echt valt alles op z'n plek. Je gaat langzamer lopen, je blijft langer staan, en je telefoon zakt vanzelf naar je jaszak.

Voorlinden is moderne en hedendaagse kunst op Landgoed Voorlinden in Wassenaar. Het gebouw is ontworpen voor daglicht: hoge zalen, veel glas en rustige materialen, waardoor kunst nooit in een donker hoekje wordt weggestopt. Je ziet geregeld tegelijk een werk én het groen buiten, en dat maakt het kijken minder 'museum' en meer 'wandeling met kunst'. Rondom ligt een tuin van tuinarchitect Piet Oudolf, die elk seizoen een andere kleurtoon geeft.

Er zijn een paar vaste publieksfavorieten die je waarschijnlijk herkent. Leandro Erlich's *Swimming Pool* is de klassieker: boven lijkt het een normaal zwembad, maar onder loop je droog door het blauw. James Turrell's *Skyspace* is juist stil: een ruimte waar je naar de hemel kijkt en merkt hoe kleur en licht je waarneming sturen. En Richard Serra's *Open Ended* doet wat staal zelden doet: het buigt de ruimte, je lichaam en je route. Daarnaast zijn er wisselende tentoonstellingen, dus elk volgend bezoek is als nieuw. Voorlinden is daarmee geen 'af te vinken' museum. Het is een plek waar je kunt oefenen in aandacht: kijken, wandelen, opnieuw kijken. En ja, je kunt er prachtige foto's maken. Ze zijn nog mooier omdat je er daadwerkelijk was.

Old Woman and Boy with Candles, c. 1616-1617, Peter Paul Rubens, Mauritshuis, Den Haag

The Goldfinch, 1654, Carel Fabritius, Mauritshuis, Den Haag

The Garden of Eden with the Fall of Man, c. 1615, Peter Paul Rubens and Jan Brueghel I, Mauritshuis, Den Haag

Zicht op de zeventiende eeuw

Brasserie Mauritshuis

Handig voor koffie of lunch met uitzicht op de Hofvijver. Perfecte plek om je ogen even rust te geven en daarna met frisse blik weer de zalen in te gaan.

mauritshuis.nl

Haringkraam Buitenhof

Tussen Mauritshuis en Bredius ligt het Buitenhof, pal aan de Hofvijver. Hier staat een klassieke viskraam waar je snel iets haalt, zoals kibbeling of haring. Ideaal als korte, Haagse tussenstop zonder gedoe.

Boekhandel Douwes

Op het Noordeinde kun je even lekker neuzen: kunstboeken, geschiedenis, kaarten en cadeaus. Ideaal om een detail uit de schilderijen nog even na te lezen, of gewoon te bladeren tot je iets vindt dat mee mag.

boekhandeldouwes.nl

Den Haag is een topstad voor schilderijen: veel zit op loopafstand en je kunt in één middag twee heel verschillende manieren van kijken ervaren. In het **Mauritshuis** krijg je de 17e eeuw in geconcentreerde vorm. Geen eindeloze zalen, wel werk dat meteen blijft hangen. Je beweegt van Vermeer naar Rembrandt, van Fabritius naar Jan Steen, en merkt hoe uiteenlopend "Holland" kan zijn: intiem licht, harde humor, theatrale schaduw. Het gebouw draagt volwaardig bij aan de totaalbeleving. Het is een 17e-eeuws stadspaleis, gebouwd voor Johan Maurits van Nassau-Siegen.

Loop daarna door naar **Museum Bredius** en de toon verandert. Dit is een huis vol verzameldrift: schilderijen, zilver, porselein, meubels. Abraham Bredius, kunst-historicus en later directeur van het Mauritshuis, woonde hier en liet zijn smaak achter als een handschrift. Je dwaalt kamer voor kamer, alsof je op bezoek bent bij iemand met een heel goede collectie. Het tempo is traag en persoonlijk: je staat niet in een publieksstroom, je staat in huiskamers met oude meesters. Juist doordat het kleiner is, ga je anders kijken: naar lijsten, ophangingen en de keuzes achter een privécollectie.

Bezoek ze ook in deze volgorde: eerst museumklassiekers, daarna een privécollectie in een woonhuis. Heel bijzonder om te zien hoe er verzameld is, wat er hangt en waarom.

Sunbeam Captured II, Sabine Marcelis
& Boris Acket, Monopole

Prikkel je zintuigen in Schiedam

Galerie Loket (gallery-shop-coffee)

Sla deze frisse galerie op de Grote Markt niet over. Je vindt er betaalbare grafische kunst, risoprints en zeefdrukken, plus kleine designvondsten. Bestel een goede koffie en je hebt meteen een fijne mini-pauze midden in de stad.
loket.shop

Nationaal Jenevermuseum

Een must, want Schiedam zonder jenever is als Parijs zonder baguette. In een oude branderij duik je het distilleer-ambacht in, met een proeverij als logische afsluiter. Nog niet genoeg Schiedamse geschiedenis? Loop nog even 3 minuten door naar de Museummolen de Walvisch.
jenevermuseum.nl

Eurobrouwers

Een ode aan Europa in de oude Glasfabriek: hier drink je eigen bieren met stevige Midden- en Oost-Europese happen (Duitse/Poolse worsten, tafelzuur). Bonus: een gigantisch terras van 2000 m², dus meestal vind je er wel een plekje.
eurobrouwers.eu

Schiedam is molens en jenever, ja. Maar het is óók een stad die kunst serieus neemt. In één middag kun je hier twee totaal verschillende kunstervaringen pakken, op loopafstand van elkaar.

Monopole is geen klassiek museum met een vaste collectie, maar een nieuwe *art space* die draait om tijdelijke, grootschalige installaties: kunst om in te staan, in te liggen, in te verdwijnen, niet om langs te schuifelen. De focus ligt op internationale makers en immersieve werken die met licht, geluid, ruimte en ritme spelen. Het gebouw zelf is onderdeel van de ervaring: het begon in 1921 als bioscoop Pandora en leefde later lang voort als bioscoop Monopole, een naam die bij Schiedammers bleef hangen.

Steek daarna over naar het **Stedelijk Museum Schiedam**: compact, eigenwijs en veelzijdig. Hier lopen stadsgeschiedenis en moderne kunst gewoon naast elkaar door dezelfde zalen. De collectie telt ruim 15.000 objecten, van historische voorwerpen tot moderne kunst vanaf 1947. Een mooie ingang is hun CoBrA-lijn: het museum kocht al vroeg werk aan en toont regelmatig topstukken uit de eigen collectie, met namen als Karel Appel, Constant en Corneille. Je kunt er ook fijn blijven hangen met koffie of lunch in de indrukwekkende kapel, even neuzen in de museumwinkel voor een origineel cadeau, en als je zin hebt: het Atelier in. Samen zijn ze een lekker duo: Monopole als prikkel, Stedelijk als verdieping. Of andersom, als je eerst je basis wilt leggen.

Tresses, Meschac Gaba

Bottari Truck - Migrateurs, Kimsooja

Ata Kandó, Ed van der Elsken

Verhalen aan de kade

Verhalenhuis Belvédère

Een kleine plek met groot gehoor. Belvédère wil mensen met elkaar en met de stad verbinden en maakt (participatieve) exposities met Rotterdammers. Verwacht verhalen die samenkomen met fotografie, audio, erfgoed en beeldende kunst, vaak rauw en dichtbij. Loop ook gerust heel even binnen voor koffie of lunch, en ga daarna weer de wijk in.

Extra leuk: er zijn verhalen-tours over Katendrecht, in samenwerking met Fenix. verhalenhuisrotterdam.nl

ss Rotterdam

Een drijvende tijdscapsule van de Holland-Amerika Lijn. Boek een rondleiding en je komt op plekken waar je normaal nooit komt, zoals de brug en de machinekamer: zeven ruimtes, meters onder de waterlijn, waar turbines en techniek nog altijd indruk maken. Daarna duik je het museum in voor objecten en verhalen uit de rijke scheepsgeschiedenis.

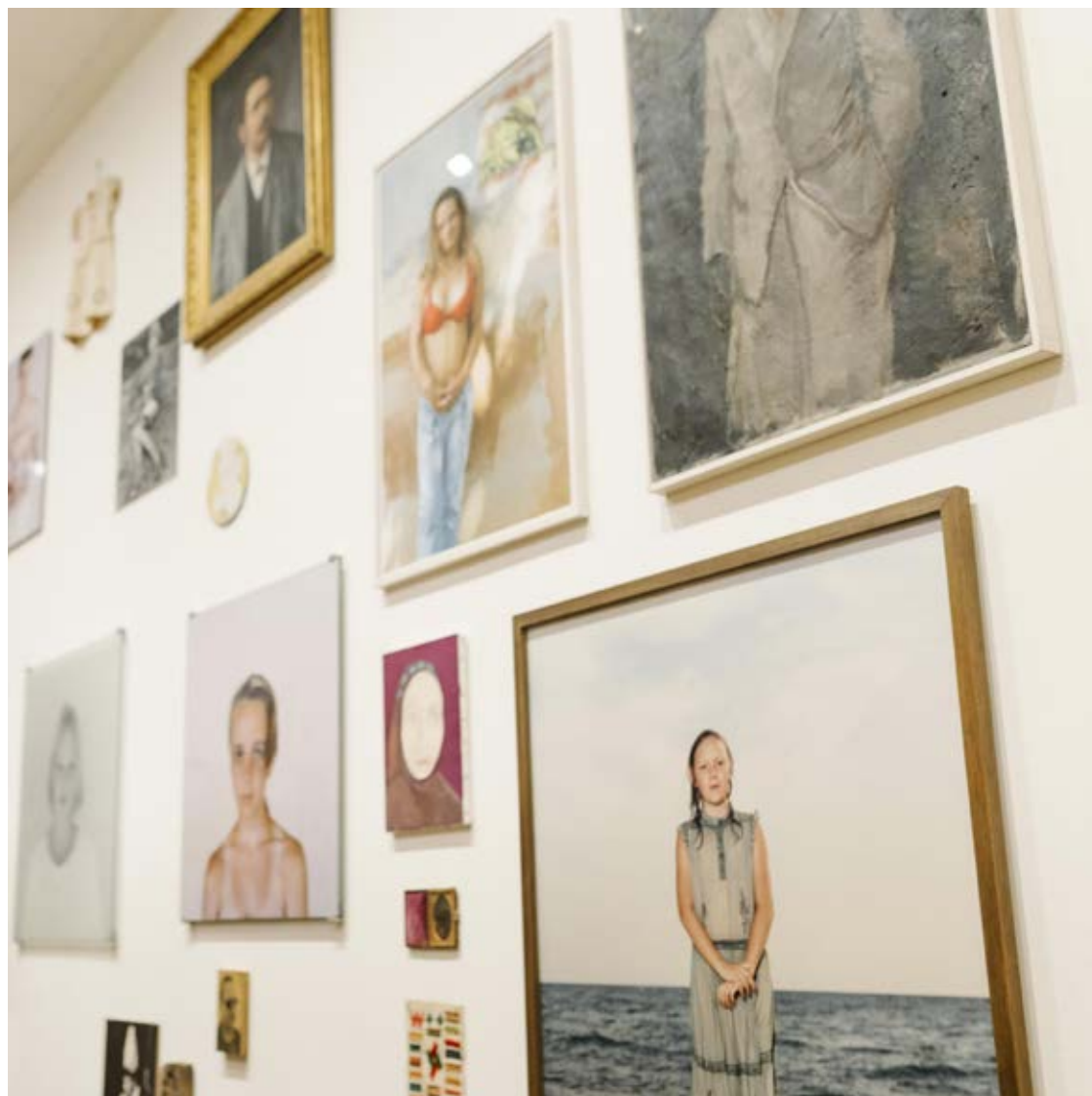
ssrotterdam.nl

In Rotterdam kun je twee keer kijken: naar kunst én naar het gebouw dat je ernaartoe lokt. Op Katendrecht, aan de Rijnhaven, zit **Fenix** in een gerestaureerd pakhuis. Dit kunstmuseum draait om migratie, maar niet als schoolplaat: je loopt langs kunst, film, fotografie en persoonlijke objecten die laten zien hoe vertrek en aankomst in een leven blijven doorwerken. Middenin wervelt de Tornado omhoog: een roestvrijstalen trap met twee houten trappen, ontworpen door Ma Yansong (MAD Architects). Het is kunstwerk en route tegelijk: hij verbindt verdiepingen met een uitzichtpunt boven op het pakhuis, met zicht op Maas, kranen en stad.

Sterk ankerpunt is *The Family of Migrants*: een fototentoonstelling met bijna 200 beelden, gemaakt door 136 fotografen in 55 landen, van de late 19e eeuw tot nu. Documentaire, portret en journalistiek hangen hier naast elkaar, gecureerd met makers, archivarissen en beeldredacteurs wereldwijd. Migratie wordt ineens iets heel menselijks: een koffer, een afscheid, een sprong.

Vlakbij opende het **Nederlands Fotomuseum** in 2026 in het gerenoveerde rijksmonument pakhuis Santos. Met ruim 6,5 miljoen foto-objecten beheert het museum een van de grootste fotografieverzamelingen ter wereld. De presentatie loopt van de uitvinding van de fotografie rond 1839 tot werk van toonaangevende Nederlandse fotografen en nieuwe makers, in een huis dat expliciet bedoeld is als ontmoetingsplek voor fotografie.

Verhalen van vroeger en nu in Het Nieuwe Domein

Historische binnenstad Sittard

Vanaf het museum loop je zo de oude binnenstad in, langs de Markt, de Basiliek Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart en sfeervolle pleintjes. Een compact centrum met mooie gevels en veel gezellige terrasjes.

visitsittardgeleen.nl

Dürve Gallery

In de oude binnenstad zit Dürve Gallery. Een toegankelijke galerie met een wisselende collectie van internationale én regionale kunstenaars. De platenspeler staat hier altijd aan, wat zorgt voor een heel relaxte sfeer. Lekker laagdrempelig.

duervegallery.com

Kasteel Limbricht

Iets buiten Sittard ligt Kasteel Limbricht, een eeuwenoude burcht met binnenplaats en omringende landerijen. Je kunt er wandelen rond het kasteel en aanschuiven voor koffie, lunch of een borrel in het proeflokaal. Fijne plek om even te landen.

kasteellimbricht.nl

Museum Het Nieuwe Domein in Sittard is zo'n plek waar heden en verleden voortdurend door elkaar heen lopen. Het museum heeft twee gezichten: hedendaagse kunst met internationale allure én erfgoed over de geschiedenis van Sittard-Geleen en de regio. Ze noemen zichzelf "zacht rebels": het luistert naar meerdere stemmen, geeft ruimte aan rauwe randjes en laat zien dat kunst en erfgoed niet netjes in aparte hokjes horen. Dat klopt wel en juist dat maakt dit museum zo leuk.

In het historische pand aan de Kapittelstraat, een voormalige stadsschool, duik je het regionale verleden in. Foto's, archeologische vondsten, gebruiksvoorwerpen en persoonlijke documenten laten zien hoe mensen hier leefden, werkten, geloofden en feestvierden. Van Romeinse sporen en middeleeuwse stad tot industrie, mijnstreek en grensregio: telkens zie je hoe grote geschiedenis neerslaat in alledaagse levens. Het gemeentearchief zit in hetzelfde gebouw, waardoor oude kaarten, prenten en papieren soms letterlijk naast de museumstukken liggen.

Aan de andere kant van de binnenstad ligt Ligne: een modern cultuurcomplex waar Het Nieuwe Domein de hedendaagse kunst presenteert. Hier zie je solotentoonstellingen en groepsexpo's rond thema's als ecologie en activisme, ritueel en religie, migratie en maatschappij. Niet alleen schilderijen, maar ook videokunst, fotografie en installaties die je uitnodigen om na te denken over de wereld van nu. Juist die combinatie maakt een bezoek interessant.

Kunstpunt Groningen 15
 Kunstroute Best 191
 Kunstroute Venlo 205
 Kunstroutes Laren 133
 Laarzenpad 181
 Landgoed Oranjewoud 35
 Landgoed Oud Poelgeest 143
 Lange Voorhout 153
 Leeuwarden Free Tour 31
 Liberation Route Brabant 191
 Lixenberg-route 89
 Meijndel 145
 Mia's Restaurant & Lounge 179
 MID, De 33
 Mondriaanroute 173
 Mossel-tour 171
 Nationaal Park Lauwersmeer 13
 Nederlanden, De 91
 Negen straatjes 125
 Nieuwe Honing, De 75
 Nieuwe Stad, De 93
 Nieuwmarkt 125
 Nolet's Vistro 171
 Noordermarkt 123
 Noordwoord 17
 Odapark Venray 203
 Oesterij, De 171
 Ommetjes Vledder 47
 Oosterpark 121
 Oranjerie Ruurlo 65
 Oranjewoud, Landgoed 35
 Oudestad, d' 111
 Overloonse Duinen 201
 Oversteek, Stadsbrug De 73
 Paalhoofden 173
 Paleistuin Den Haag 151
 Paltz, Landgoed De 95
 Park Vliegbasis Soesterberg 95
 Passage (Den Haag), De 153
 Pension Homeland 121
 Pier 7 177
 Pier van Scheveningen 147
 Plantagebuurt 119
 Pluck Elke dag 53

Podwalk Historie in je oren 167
 Podwalk Stap in de IJzeren
 Eeuw 167
 Poëzieroute 181
 Pottenbakkerij Kunst 29
 Rapunsel Kinderboeken 43
 Rembrandt Route Leiden 141
 Restaurant De Veenderij 199
 RMO Café 137
 Roekoekoe 169
 Romerhuis, Het 205
 Roode Haan 19
 Schacht Nulland 211
 Sebastiaan den Herder 175
 Shakespeare Theater Diever 41
 Singelpark 137
 Sittard, Historische
 binnenstad 207
 Sloepverhuur Joure 33
 Slotpark en de Slotjes 183
 Soesterduinen 95
 Spel en Meer 135
 Speurtocht Schokland 83
 Sphinxpassage 209
 Sprookjeswonderland 107
 ss Rotterdam 165
 Stadswandeling Kampen 49
 Sterrenwacht Museumfabriek 57
 Stevenskerk 75
 Straatnamenroute Enkhuizen 107
 Strijp S 193
 Swifterkamp 87
 Taiko Bar 129
 TEGEN-BEELD 139
 TU Delft Backstage Tour 159
 Tuinpad Deurne 199
 Turfmarkt Almaar 111
 Union House 99
 Urker Vishal 79
 Valkhofpark 73
 Veldkeuken, De 101
 Verhalenhuis Belvédère 165
 Versmarkt De 3 Ambachten 29
 Vestingswandeling Groenlo 77

Vijfhoek, De 115
 Visserijroute Zoutkamp 13
 Vluchthaven, De 169
 Vondelpark 117
 Vroeg 101
 Waalkade 73
 Walhalla Harderwijk 61
 Wandelroutes Kasteel
 Hoensbroek 211
 Wassenaarse Slag 145
 Waterlooopbos 81
 Weme, De 41
 Westerborkpad 45
 Winkel 43 123
 Witte Fietsen 67
 Zeedijk 125
 Zinder 71
 Zuiderzee eilandenroute 83

Wie maakten dit boek?

Ongelofelijk hoeveel gave musea Nederland heeft. Natuurlijk zijn er de grote namen die je eens gezien moet hebben. Nou ja, je moet natuurlijk niks, maar leuk is het wel! Ga vooral ook op zoek naar de onverwachte parels in dit boek.
Anouschka Peterink

Ik ben gek op kleine, intieme musea waar de lokale cultuur en geschiedenis wordt belicht. Meestal zijn het gepassioneerde vrijwilligers die hier de boel draaiende houden en vaak zijn het wandelende verhalenbundels. We moeten deze plekken en onze geschiedenis koesteren!
Maaïke van Steekelenburg

Soms ga ik alleen maar voor het gebouw naar een museum. Die hoge zalen, dat rustige licht, die stille ruimtes, ik vind het hele fijne plekken om te zijn. Ik ben zelf erg onder de indruk van Monopole in Schiedam: een heerlijk museum om even in te verdwijnen.
Suzan Schapendonk